

TORONTAI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bećskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2; Sürgönyeim: Torontál, Veliki Bećskerek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . 150 D Havonta . 25 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délben	Ára
1 Din		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ		1 Din

Ma írják alá az SHS—olasz gazdasági szerződést.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 14.

Az SHS—olasz gazdasági szerződés ma jelent meg nyomtatásban. Még a délelőtt folyamán ünnepélyes keretek között aláírják és ezzel végérvényesen formálisan is befejezik a szerződés körüli munkálatokat. Az SHS állam megbízásából két delegátus, Olaszország részéről pedig Brodero beogradi olasz nagykövet és Luciono, az olasz delegáció vezetője jegyzik az egyezményt.

A szerződés aláírását igyzekváltás követi. Az új tarifális szerződéssel egyidejűleg életbelép az új tarifális konvenció is.

Újabb amnesztiát készítenek elő.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 14.

Lázity Zsika, a belügyminisztérium közbiztonsági osztályának főnöke szombaton Délszerbiába utazott, hogy a délszerbiai politikai eliteltek amnesztiájának kérdését a helyszínen tanulmányozza. Az osztályfőnök délszerbiai utján kidolgozza azt az amnesztiatervezetet, amelynek alapján kegyelemben részesülnek azok a délszerbiai polgárok, akiket a komitáciszervezetben való részvétel miatt elítéltek, vagy vizsgálati fogságba vetettek.

Weltner ügyébe nem avatkozik bele a kormány.

A „Torontái” tudósítójának távirata

Budapest, jul. 13.

A szocialisták küldöttségét mezenstettek az igazságügyminiszterhez Weltner Jakab ügyében. A deputáció szónokai az emigráció likvidálását sürgették és kérték a minisztert, hogy szüntesse meg az eljárást az emigrációból hazatért szocialista vezér ellen.

Pesthy igazságügyi miniszter kijelentette, hogy az ügy bíróság elé tartozik s így ebbe a kormány nem avatkozhatik bele. Az emigráció likvidálásának ügye a rendes mederben folyik, amelyben elindult.

Wien, jul. 13.

Egyes wieni lapjelentések szerint Weltner Jakab váratlanul visszakerkezett Wienbe.

A hírt eddigelé még nem erősítették meg.

A politikai helyzet döntő napja.

Beograd, jul. 14.

A politikai helyzetben szombaton semmi változás nem történt. Parlamenti körökben nem is annyira a belpolitikai kérdésekkel, mint inkább a prágai konferencia eshetőségeivel foglalkoztak.

A kibontakozásra irányuló tanácskozások az eredeti terveknek megfelelően, ma, hétfőn kezdődnek. Az általánosan kialakult vélemény szerint a miniszterelnök még a mai nap folyamán benyújtja lemondólevelét s ezzel beköszönt a válság. A kormányválság egyesek szerint rövid, mások szerint hosszú lefolyású lesz, abban azonban mindenképpen megegyeznek a vélemények, hogy kimenetele egyelőre teljesen bizonytalan. A koncentrációs kormány hívei úgy hiszik, hogy Jovanovity Ljubának sikerül munkaképes kabinetet alakítania.

A válság megoldásának ügye vasárnap sem jutott előre. A király távolléte miatt nem kezdődtek meg a tanácskozások, amelyek a politikai helyzetből való kibontakozást célozzák.

Vasárnap délelőtt Pribisevity Szvetozár lakásán konferencia volt, amelyen a radikális-párti miniszterek részéről Srskity Milán belügyminiszter és Milevity Krszta, a

független demokraták részéről pedig Pribisevity Szvetozár és Krizogono vett részt. Az értekezleten a koalíciós pártok között legutóbb felmerült súlyos ellentéteket vitatták meg s igyekeztek azokat elsimítani. Beavatott helyen szerzett információk szerint a miniszterek eme törekvése nem sikerült s a konferencia végleges döntés nélkül ért véget.

Srskity belügyminiszter a tanácskozás végeztével felkereste Pasity Nikola miniszterelnököt, akinek beszámolt a tárgyalás lefolyásáról és eredményéről. Még a délután folyamán megjelent Pasitynál Janity vallásügyi miniszter, aki az esti vontaival Szerémségbe utazott több radikális-párti négyülésre.

A király visszaérkezése után, valószínűleg ma délelőtt még kihallgatáson fogadja Pasity miniszterelnököt, aki választások kiírására kér mandátumot s ennek megtagadása esetén benyújtja a kormány lemondását.

Vasárnap és hétfőn reggel egymásra érkeztek meg vidékről a politikusok, akik a királytól kihallgatást várnak. Feltűnő, hogy különösen azok a politikusok jöttek nagy számban a fővárosba, akik a koncentrációs megoldás hívei.

A kisenntente feladata — szélesebb körű kapcsolatok megteremtése.

Románia ragaszkodik a mostani határokhoz. — Duca — az orosz kérdéstről és Magyarországról. — Benes nyilatkozata a harmasszövetség feladatairól.

Prága, jul. 13.

A prágai kisenntente konferencia szombaton tartotta első ülését, amelyen az SHS állam képviselőiben Ninesity Momesilo külügyminiszter, Gavrilovity Panta miniszteri helyettes és Nesity Ljuba prágai SHS követ vett részt. A konferencia lefolyásáról nem szivárogtak ki hírek s így csupán hivatalos kommunikék tájékoztatják a törétekről a nyilvánosságot.

Az első ülésről a következő kommunikék adták ki:

A külügyminisztérium helyiségében délután három órakor megbeszélésre gyűltek össze a kisenntente államainak külügyminiszterei, akik mint az előző üléseken, most is személyre vették az államaikat érdeklő külpolitikai kérdéseket és egyhangulag megállapították, hogy véleményeik és érdekeik közösek. A kisenntente alakulásának főcélja volt a népszövetséggel kötött

egyezség fenntartása és éppen e tekintetben vették a külügyminiszterek örömmel tudomásul, hogy a jóvátételi kérdés végleges megoldása nem sokára valószínűleg lesz. A további tárgyaláson a külügyminiszterek megállapították, hogy az utóbbi idők incidensei nem voltak rossz kihatással a három ország szoros és lojális viszonyára, ennek következtében az SHS, Románia és Csehszlovákia szoros kapcsolatának ma is egymáshoz közös létérdekeik megvédelmzésére. A kisenntente minden körülmények között igyekszik továbbra is fenntartani az európai békét.

A vasárnapi ülésen folytatták a tárgyalásokat, amelyről szintén kommunikék alakjában informáltak a sajtót. A vasárnapi tanácskozásokról kiadott nyilatkozat így hangzik:

A kisenntente államai teljes egyetértésben döntöttek a problémákról,

amelyek a jelenlegi európai politikai helyzet legégetőbb kérdései. Tagadhatatlan, hogy az utóbbi hónapokban a kisenntente belül bizonyos nehézségek merültek fel, elsősorban az orosz kérdés körül, a helyzet azonban a beogradi konferencia óta lényegesen megváltozott s a kisenntente egyes állami részére az orosz kérdésben teljesen szabadkezet biztosítottak.

Duca román külügyminiszter kijelentette, hogy

az orosz kérdés Románia szempontjából sokkal több egyszerű problémánál. Minden erejével iparkodik Oroszországgal békés együttműködést biztosítani, de ehhez feltétlenül szükségesnek tartja a jelenlegi határ elismerését. Bizik, hogy Oroszország erőszakos módon nem bocsájtja ki konfliktusba a határokat megváltoztatására.

Duca megemlékezett még Magyarország és Ausztria szanalásáról, amelynek jelentős eredménye a kisenntente egységét és eszelekvőképességét bizonyítja.

Utolsónak Benes csehszlovák külügyminiszter a kisenntente eszelekvői szféráját fejtegette. Kijelentette, hogy a régi diplomácia lejárt módszerei helyett, az új rendszernek a legszélesebb körű kapcsolatok megteremtésében kell megnyilatkoznia, ezért szükséges a kisenntente eszelekvőképességének korlátjait tágitani.

Prága, jul. 13.

Benes intervjut adott egy wieni lap tudósítójának, amelyben megcáfolta a kisenntente felbomlásáról és likvidációjáról szóló híreket és hangsúlyozta, hogy a hármas államszövetség most erősebb, mint valaha volt.

Prága, jul. 13.

Duca újságírók előtt kijelentette, hogy különösen örömeire szolgál, hogy ezuttal Magyarországról részletesebben beszélhet. A magyar kormány és a kisenntente közötti viszony egyre javul s ha Magyarország elfogadja az adott helyzetet és jóindulattal, szívesen dolgozik közös érdekeikért. — a gazdasági és politikai konszolidációért, a viszony még szorosabbá mélyül. Megelégedéssel látja, hogy Magyarországon őszinte és tar'ós békére vágnak a szomszédállamokkal. A Romániával és az SHS állammal folytatott gazdasági tárgyalások jelentős eredményre vezettek és számos szerződést, megegyezést írtak alá.

Bizom — folytatta a nyilatkozatát — hogy Magyarországon a kisenntentének komoly és jóindulatu szándékait méltányolják, melyek minden célzat nélkül Magyarország rekonstrukciójára törekcsenek.

A becskerek lakók szervezkedő gyűlése.

Óttagu bizottságot választottak az alapszabályok kidolgozására.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 14.

A becskerek lakók vasárnap délelőtt tíz órakor a Kaszinó kistermében értekeztek gyűlést tartottak a Lloydban, amelyen az új ipartörvény legfontosabb szakaszaira vonatkozó javaslatot tárgyalták meg. Mint jelezte a „Torontál”, új ipartörvény van készülében, amelyet a jelenleg fennálló különböző törvények egyesítésével vélnék megszerkeszteni. Előzőleg azonban a becskerek kamara kérelmének engedve, az iparügyi minisztérium kikérte az egyes országokban lakó érdekeltek véleményét s ezeknek meghallgatása után kívánja a törvényhozó bizottság elé hozni a törvényjavaslatot, melyet a beérkezett javaslatok figyelembe vételével készít el.

A gyűlést, amelyen szép számban jelentek meg az érdeklődők, Berberszki Nikola kamarai alelnök nyitotta meg. Üdvözölte az értekezlet résztvevőit, majd átadta a szót Sztanojlovity Sándor kamarai titkárnak, aki a Vajdaságban még érvényben lévő magyar ipartörvény azon rendelkezéseit olvasta fel, amelyek az iparüzés engedélyezéséről szólnak s ezekre vonatkozólag kikérte a jelenlevők véleményét.

Az eddigelé képesítéshez kötött iparokat változatlanul meghagyta a gyűlés és a törvény erről intézkedő rendelkezését helyesnek ítélte meg. A második csoportnál, az úgynevezett engedélyhez kötött iparnál már némi módosításokat fogantatott. Így például kimondotta, hogy a vendéglős ipar ne engedélyhez, hanem képesítéshez legyen kötve és esznap az ötezer lélekszámnál kisebb községekben tekintsenek el a kvalifikációtól. A régi ipartörvény megváltoztatására a jelenlevő vendéglősök szerint azért van szükség, mert a múltban időben ugyiszólván előzölötték a vendéglős pályát olyan egyének, akiknek nemesak hogy képesítésük nincs az iparág-ról, de egyébként sincs fogalmuk üzletük vezetéséről. Az eddigelé koncesszionált iparok közül képesítés kötelező előírását javasolták még a kéményseprőre, a kőfaragóra, a robbanó szerek és vegyszerek előállításával és gyártásával foglalkozó iparosokra.

A bejelentés kötelezettsége alól az iparágak közül kivonták és képesítéshez kötött iparágak közé való sorozását indítványozták a cukorka-készítőkre, a báltisztítókra, az esernyőkészítőkre, a fehérműgyártóknak, a fényképezőkre, a gipszfeldolgozókra, a látszerészre, mol-

Öt évi gyakorlathoz kell kötni az iparendedélyt.

A becskerekiek javaslata az új ipartörvényre vonatkozólag. Képesítés előírását kéri a vendéglős- és fehérműgyártó iparra. — A vásárlatókat megszorítását kívánják.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 14.

A becskerek kereskedők, kis- és nagyiparosok szombat délután hat órakor gyűlést tartottak a Lloydban, amelyen az új ipartörvény legfontosabb szakaszaira vonatkozó javaslatot tárgyalták meg. Mint jelezte a „Torontál”, új ipartörvény van készülében, amelyet a jelenleg fennálló különböző törvények egyesítésével vélnék megszerkeszteni. Előzőleg azonban a becskerek kamara kérelmének engedve, az iparügyi minisztérium kikérte az egyes országokban lakó érdekeltek véleményét s ezeknek meghallgatása után kívánja a törvényhozó bizottság elé hozni a törvényjavaslatot, melyet a beérkezett javaslatok figyelembe vételével készít el.

A gyűlést, amelyen szép számban jelentek meg az érdeklődők, Berberszki Nikola kamarai alelnök nyitotta meg. Üdvözölte az értekezlet résztvevőit, majd átadta a szót Sztanojlovity Sándor kamarai titkárnak, aki a Vajdaságban még érvényben lévő magyar ipartörvény azon rendelkezéseit olvasta fel, amelyek az iparüzés engedélyezéséről szólnak s ezekre vonatkozólag kikérte a jelenlevők véleményét.

Az eddigelé képesítéshez kötött iparokat változatlanul meghagyta a gyűlés és a törvény erről intézkedő rendelkezését helyesnek ítélte meg. A második csoportnál, az úgynevezett engedélyhez kötött iparnál már némi módosításokat fogantatott. Így például kimondotta, hogy a vendéglős ipar ne engedélyhez, hanem képesítéshez legyen kötve és esznap az ötezer lélekszámnál kisebb községekben tekintsenek el a kvalifikációtól. A régi ipartörvény megváltoztatására a jelenlevő vendéglősök szerint azért van szükség, mert a múltban időben ugyiszólván előzölötték a vendéglős pályát olyan egyének, akiknek nemesak hogy képesítésük nincs az iparág-ról, de egyébként sincs fogalmuk üzletük vezetéséről. Az eddigelé koncesszionált iparok közül képesítés kötelező előírását javasolták még a kéményseprőre, a kőfaragóra, a robbanó szerek és vegyszerek előállításával és gyártásával foglalkozó iparosokra.

A bejelentés kötelezettsége alól az iparágak közül kivonták és képesítéshez kötött iparágak közé való sorozását indítványozták a cukorka-készítőkre, a báltisztítókra, az esernyőkészítőkre, a fehérműgyártóknak, a fényképezőkre, a gipszfeldolgozókra, a látszerészre, mol-

Einstein tanár nem tud fejből számolni. Berlinből jelentik: Érdekes eset történt a napokban Einstein Albert professzorral, a relativitás elméletének világhírű feltalálójával. Felszáll leányával és feleségével egy villamosra és mélyen elmerül a beszélgetésbe feleségével. A kalauz odalép, inkasszál és vissza kell adnia egy járadékmárkából. Ekkor megesik Einsteinnal,

nárookra, telefonberendezőkre, üvegcsere és a vegytisztítókra. Érdekes a döntésben a fehérműgyártóknak vonatkozó kitétel, amelynek indoklása az, hogy utóbbi időben olyan hatalmas arányokban fejlődött az iparág, hogy megszorítása mindenestre kívánatos.

Az önállósítást illetőleg kimondták, hogy a vizsgarendszer ellen foglalnak állást, helyette azonban követelik az elemi iskolai képesítéssel rendelkező egyéneknek a három évi tanoncokodást, öt évi segédgyakorlatot, a középiskola négy vagy több osztályával bíró személynél a két évi tanone időt és öt évi további gyakorlatot, szakiskolát végzetknél pedig az egy évi praktiszt. Az erről szóló okmányok felmutatása esetén az illetékes hatóságok adják ki az iparendedélyt.

A kereskedelmet szintén képesítéshez köthették, kivéve az özvegyeket, akik öröklési jogfolytonosság folytán tovább vezethetik üzletüket és a háromezer főnyi lélekszámnál kevesebbet számláló községeket, ahol a bejelentés kötelezettsége érvényes.

Az építőmestri iparnál felsőbb szakiskola vagy gyakorlat szükségességét mondták ki, ez utóbbi esetben azonban vizsga letétele alapfeltétel.

Hosszan tartó vitát váltott ki a vásárokon való részvétel ügye. A gyűlés végül is abban egyezett meg, hogy előterjesztésében annak kimondását kéri, hogy városokban és járási székhelyeken lévő országos vásárokon minden iparos résztvehessen, a többi vásárokon pedig csak a községbeli. Ezzel azt a célt kívánják elérni, hogy a vásárok számát csökkentsék. Ujabbban ugyanis minden község vásártartási engedélyt kap, amely a központi, forgalmasabb helységek rovására megy és az iparra is káros.

Végül kimondotta az értekezlet, hogy az ipartestületek alapszabályainak egységesítését, az iparosok és kereskedők kötelező belépését kéri az ipartestületbe illetve a kereskedők egyesületébe, a kamarában külön ipari, kereskedelmi és gyáripari szakosztályok szervezését kívánja, a munkaadók és munkások között egyeztető bíróságok szervezését javasolja, végül pedig indítványozza, hogy az elsőfoku iparhatóság ügykörét a kamarákra ruházzák.

A határozatokat felterjesztik a kereskedelmi- és iparügyi minisztériumnak.

hogy százezer dollárosnak néz egy ötvenmilliárdos bankjegyet. Figyelmezteti a kalauzt, hogy tévesen adott vissza. A kalauz utána számol és felvilágosítja tévedéséről. Einstein boesánatot kér, míg a kalauz diadalmasan elvonul és kijelenti: „Fejszámolás gyenge.” És nem tudta megérteni, miért tört ki a villamos közönsége óriási kacagásban.

Számontartják az egyesületeket.

Julius 15-ig bekéri a belügyminisztérium az összes adatokat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 14.

Ismeretes, hogy a rendőrség még régebben felszólította az egyesületek vezetőségét, hogy záros határidőn belül nyújtsák be az alapszabályokat és a tagok névsorát. A rendeletre, mely nagy munkát rótt az egyes egyesületek vezetőire, egy belügyminiszteri rendelet adta az impulzust, mely egyenesen előírta, hogy a kért adatokat minél előbb szerezzék be az illetékes hatósági közegek és terjesszék fel a belügyminisztériumnak.

Tegnap ez ügyben újabb rendelet érkezett Beeskerekre, a megye vezetőségének, amelyben a belügyminisztérium felhívja alantós hatóságait, hogy július 15-ikéig bezárólag feltétlenül küldjék be az összes egyesületek adatait. Az utasításban megjelöli, hogy újabb határidőt nem tűz ki s hogy most már minden esetre terjesszék fel a kérdéses névsorokat és alapszabályokat.

A rendeletet továbbították valamennyi városi és községi vezetőségeknek.

HIREK

— július 14.

Eljegyzés. Krucsay Stefán, katalinfalvai kereskedő leányát eljegyezte Bigler Ferenc cukorgyári tisztviselő. Veliki Beeskerek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Alekszije Mita Novisadon. Alekszije Mita, a belügyminisztérium BBB osztályának főnöke, beográdi kerületi főispán szombaton Novisadára érkezett. Látogatásának ki-zárólag magánjellege van.

A földköri repülők Budapesten. Budapestről jelentik: A földköri repülők ma délelőtt Budapestre érkeztek. Még a délelőtt folyamán Wienet át folytatták útjukat, hogy este elérjék Páris. Budapesten ünnepélyes fogadtatásban részesítették a merész utasokat.

Negyedmilliárd magyar korona a falvak kulturális céljaira. Budapestről jelentik: A faluszövetség negyedmilliárd koronát nyújt a falvak kulturális céljaira. Az összegét gazdalfjak utazási ösztöndíjaira, könyvtárak felállítására, szindarabok beszerzésére és játszására, mozigépek, ismeretterjesztő filmek kölcsönzésére fordítják.

Egy és más Halasi Gyula múltjából. Halasi Gyuláról, a galamblovész olimpiai bajnokáról kedves visszaemlékezéseket elevenítenek fel a budapesti lapok. Halasi már hat éves korában kitűnő céllövő volt. Egész gyűjtőmánya van a lövészversenyeken nyert kintűtetéséből. Két évig készült az olimpiászra. Győzelme főleg azért keltett általános meglepetést, mert nem ismerék. Jogdoktor, kereskedelmi akadémia végzett, jelenleg az „Atlantika” tröszt cégvezetője. Családjának a felvidéken van birtoka. Diákkorában negyven párbaja volt.

Utcai harcok Varsóban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Varsó, jul. 13.

A lengyel fővárosban néhány nappal ezelőtt munkások és nacionalisták között kisebbszerű utcai harc folyt le. Az összeütközés folyamán Kolecsinszky, a szovjet delegáció titkára is megsebesült. A lengyel külügyminiszter kormánya nevében sajnálatát fejezte ki a titkárnak az események miatt.

Nincs lázadás görög Macedóniában.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Athén, jul. 13.

A görög kormány határozott formában megcáfolja azokat a híreket, amelyek szerint görög Macedóniában lázadás tört volna ki.

Torontal

Amig egy hír eljut odáig...
Kedden este a becskerei Szrnao és az Orjuna egyik tagja között heves szóváltás folyt le a megyeháza épülete előtt. Az incidens nem volt olyan méretű, hogy mindenáron nyomdafestéket követelne s mindkét fél egészségesen, a saját lábán hagyta el a színteret. Az egyik szubotícai napilapban, bizonyára a nagy távolság hatása alatt, már súlyos inzultussá dagadt a szóváltás, amely ugyancsak, bizonyára a még nagyobb távolság befolyása alatt, Noviszádon véres verekedés formájában alakult ki. A már „Megint véres verekedés volt a szrnaosok és orjunisták között” című szenzációs cikkben, melyben „egy megszurkált orjunista a halállal vívódik”, megírja noviszádi lap becskerei tudósítás alapján, hogy a szenvedő alany a nagy vérvesszeség következtében ájultan rogyott össze az utca közepén. „azonnal kórházba szállították”, „állapota igen súlyos és igen valószínű, hogy a súlyos sebeket nem fogja túlélni”. A delikvens, akinek eszéágában sincs vértől elborultán összerogyni s még kevésbé haldokolni, a legjobb egészségnek örvendő bizonyára ő örül a legjobban, hogy csak egyszerű hírlapi kaesa a borzalmas összetűzés.

Beethoven és a valuta. Beethovenról most új életrajz jelent meg, mely arról tanuskodik, hogy ez a legnagyobb zenei lángész kitűnő üzletember is volt és nem vetette meg a pénzt, akárcsak Shakespeare vagy a mi Arany Jánosunk.
Azt olvassuk, hogy folytonosan számolt, folytonosan jegyzett, öszszeszedte és osztott. Főlirta, hogy mikor hány vendége volt, mikor hány aranyat vagy forintot váltott át micsoda árfolyamon.
Mester volt a számolásban is s ki tudta használni az árfolyam ingadozását. Bankár barátokkal rendelkezett, kik kellően tájékoztatták.
Abban az időben az osztrák papírpénz épp egy ebek harmincadjára jutott, mint manapság. Beethoven ekkor esakis aranyvalutában kötött szerződéseket a kiadóival és ettől az álláspontjától semmi se téríthette el.
— Nem ismerem más pénzt, csak az aranyat. — írja kiadójának — s a tallérok és, forintok árfolyama engem egyáltalán nem érdekel.
Brückkopf és Haertel, ki arra kötelezte magát, hogy kétszázötven aranyat fizet neki egy hegedüquartettért, két szonátáért, öt variációért és hat dalért arra kérte Beethoven, hogy legalább ötven aranyról mondjon le.
— A mester nyugodtan válaszolt:
— Hogy az arany ennyi és ennyi forintot ér, azon én nem nyerek semmitsem. Ha harminc forintba kerül egy pár cipő, hatvan vagy hetven forintba egy öltözet ruha Megállapodásom mellett maradok.

Motornélküli repülőgépvázát készítenek Debeljácsán. A múlt év őszén s az idén tavasszal érdekes kísérleteket folytattak Noviszádon. A repülőparanesnokság megbízásából több gépészmérnök motornélküli repülőgépek megkonstruálásával foglalkozott s sikerült néhány kísérleti gépet szerkeszteniök, a melyekkel kisebb-nagyobb eredményt is értek el. A motornélküli repülés problémája, mely a világot szelvényben foglalkoztatja, Debeljácsán is munkatársra talált Francia József gépész személyében, aki most dolgozik egy motornélküli repülőgépvázán. Hogy milyen eredménnyel fog járni a kísérlete, egyelőre még a jövő titka.
* Örömmel tudatjuk, hogy a legnagyobb zsarnokok: a reuma,

esuz, kőszvény és ischias a mai napon örök nyugalomra helyezettek. Áldás érte neked „Radio Balsamica”. Kapható: Obovestajni Biro, Patsityeva (Tomasováci) utca 8. sz.
* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becskerek. — Telefonszám 329.

A kormány intézkedései a független munkás-párt ellen.

Lefoglalták a szakszervezetek vagyonát. — Letartóztatták a volt kommunista vezéreket.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 14.
A kormány vasárnap váratlanul erélyes akciót kezdett a független munkáspárt ellen.
Minden előzetes bejelentés nélkül a rendőrség házkutatást tartott tegnap délelőtt a nyomdász szakszervezet és a közúti villamos szakszervezet helyiségeiben s a két alakulat százazekre menő vagyonát lefoglalta. A Beogradban megjelenő „Radnik” című lapot beszüntette a kormány, szerkesztőségi helyiségeiben pedig a rendőrség

házkutatást végzett. A tegnapi nap folyamán letartóztatták a volt kommunista párt ezideig még szabadlábon lévő összes vezetőtagjait. Együttal rendeleteket adtak ki további letartóztatások eszközésére.
A kormány csak azokat a munkásszakszervezeteket türi meg, amelyek az amsterdami internacionálé alapján állanak, a többiek működését pedig felfüggeszti.

Száztízezer dináros sikkasztást lepleztek le.

A kovacsicai adóhivatali pénztárnok bűnös üzelmel.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, jul. 14.
Alighogy elültek a basaidi sikkasztás hullámai, máris újabb esetről rántották le a leplet. A délbánsági Kovacsica község adóhivatali pénztárában a hivatalvizsgálat során több mint száz ezer dináros hiányt találtak. A nagyarányu sikkasztásnak a véletlen folytán jutottak a nyomára, aképpen, hogy a bűnös adóhivatali pénztáros forrónak találta lába alatt a talajt és megszökött a községből. Távolmaradása, helyesebben hirtelen eltűnése gyanut keltett a hatósági vezetőknel, akiknek már régebben feltűnt a fiatalember költséző életmódja, rovancsolást tartottak a pénztárban, amely azzal a váratlan eredménnyel végződött, hogy nem kevesebb, mint száztízezer dináros hiányt tapasztaltak.

A kovacsicai adóhivatalhoz nemrégiben került pénztárnoki minőségben Koman Dusan. Az egyébként előékeny és jómodoru fiatalember ettől a pillanattól kezdve nagy lábon élt és feltűnően költsézőt. Legtöbb új szobaberendezéseket vásárolt, lovakat tartott és luksusköcsikázásokat rendezett. Feleségének — Mileity Szvetozár emlékoszlopának leplezési ünnepségére — nyolcezer dinár aru kosztümöket

vett és a saját ruhatárát is vadonatúj öltönyökkel egészítette ki. A kerületét jóval túlhaladó költsézőzés állandó szóbeszéd tárgya volt, mégsem hitte senki, hogy a pénztárnok sikkasztás útján jutott az elvert pénz birtokába.

Annál váratlanabban érkezett és hihetlenebbül hangzott a hír, hogy Koman Dusan hirtelenül eltűnt a községből. A pénztárnok állítólag Bajmokra ment, ahonnan minden valószínűség szerint átszökött a magyar határon. A szökés híre az illetékes körök fülebe is eljutott, melyek még aznap elrendelték a szigoru hivatalvizsgálatot. A pénztárrovancsolás kétségkívül megállapította, hogy Koman Dusan száztízezer dinárt elsikkasztott. A bűnügyi zárlat alá vett vadonatúj butorokkal, lovakkal az eltulajdonított összeg egy része, hozzávetőleges becslés szerint a fele megtérül.

A bűnügyi hatóságok nagy apparátussal nyomoznak a sikkasztó után. Köröző-levelet is adtak ki ellene. — eddigelé azonban nem értek el eredményt. A csendőrség tegnap két hozzátartozóját őrizetbe vette, akiket azzal gyanúsítanak, hogy összejátszottak a bűnös pénztárnokkal.

Olimpiász

Lapunk megjelenése idejében már lezárult az olimpiász nagyhete, bár még nincsenek itt a vasárnapi eredmények, megváltak a staféta-versenyek is, nyakába akasztották a marathoni győztesnek is a babékoszorut s ezzel vége is az olimpián sok izgalmat és meglepetést, na meg egy pár világrekordot hozott atletikai versenyének. Szünet azonban nincs, kezdődik az uszás, tennisz, kardvívás, mely éppen olyan szenzációs küzdelmeket fog bizonyára eredményezni, mint az előző hét nagy összecsapásai.

Szombati eredmények.
40 m. síkfutás. — Döntő. Olimpiai bajnok: Liddel (angol) 47.6 mp., világrekord. 2. Fitsch (Am.) 48.1 mp. 3. Buttler (angol) 48.4 mp. 4. Johnston (Kanada) 48.6 mp. 5. Taylor (Am.) — Imbach, aki előzőnap előfutámban 48 mp.-es új világrekordot futott ki, felbukott s a küzdelmet feladta.

3000 m. csapatverseny döntőjébe bekerültek: Finnország, Anglia, Amerika és Franciaország.

Dekatlon. A pentatlonban oly gyönyörűen szerepelt Somfai, versenyközben szerzett rándulása miatt, a dekatlonküzdelmet feladta. — Favoritok: Osborn (Am.), Norton (Am.), Klumberg (eszt).

Gyaloglás. A tizkilóteres gyaloglás előfutámban a zsüri Fekete Mihályt (magyar), aki egyik favoritja volt a versenynek, szabálytalan gyaloglás miatt véglegesen kiállította.

Birkózás. Az elődöntők során Vargha (magyar) két vereséggel kiesett, ugyszintén Radvány (magyar) is. — Keresztes (magyar) súlycsoportjában pontozással második, Badó (magyar) a nehézsúlyban harmadik lett. — Részletes eredmény eddig még nem érkezett.

Párbajtőr. — Egyéni döntő. Az epéverseny világbajnokságát (a verseny csak 1-1 tussra ment) D-Ibardo (belga) nyerte nyolc győzelemmel és három vereséggel.

Kardesapatverseny. Magyarországon 15:1 arányban verte Anglia kardesapatát.

4x100 méteres staféta. A selejtező harmadik csoportjában: 1. Hollandia. 2. Magyarország. — A harmadiknak befutott Finnország kiesett. Magyarország és Hollandia bekerültek az elődöntőbe. — Idő és a többi staféta sorsa ismeretlen.

Páris. Az olimpiai bizottság elhatározta, hogy a tizedik jubiláris olimpiászt 1932-ben a kaliforniai Los Angelosban tartja meg. Valamelyik európai kikötőből amerikai hajókon szállítják a versenyzőket a tengerentúlra. Az olimpiász résztvevői a hajóra szállás pillanatától az Unió vendégei.

Az eredeti 875d

Schicht-szappan

a „Szarvas” védjeggyel, a világ legjobb és használatban a legolcsóbb szappana.

Figyelem a Schicht névre és a „Szarvas” védjegyre.

Páris. A kardesapatversenyek második fordulójában Magyarország győz Amerika ellen 14:2 arányban.

A négyszer százastalétfutás elődöntőjében az első csoportban az első Anglia, a második Magyarország, mely ezzel bejutott a döntőbe.

SPORT

A tisztviselői futbalcsapat az Obility ellen 4:3 (1:2). Szombaton délután mérkőzött az Obility pályán a köztisztviselők futbalcsapata az Obility ellen. A tisztviselőcsapat felállítása a következő volt: Kapus — Vuletin Giga városi jegyző. Hátvédek: Gavrilov Ljuba vármegyei aljegyző, Csobity Mladen rodaigazgató. Fedezetosor: Turinszki Jova vármegyei közigazgatási gyakornok, Nikolity Milán városi rendőralkapitány, Bojanity Szvetozár városi jegyző. Csatársor: Dadity Sztevan rendőrségi tisztviselő, Cseleketity Zdravko központi járási szolgabíró, Pop Petár vármegyei iktató főnöke, Teodorovity Zsárkó megyei közigazgatási gyakornok, Sztakity Kraszoje, a vármegyei iktató főnökhelyettese. Tartalék és tacesbíró: Putnik Emil megyei közigazgatási gyakornok és Jovanovity Kojja megyei iktató. A gólokat a tisztviselői csapat részéről Cseleketity (3) és Pop (1) adták, az Obility részéről pedig Mojity Milorád, Andrijevity Zsárkó és Nedity Vojin.

Schwäbische—Borac 2:3 (2:2). Bajnoki mérkőzés. Bíró: Mojity.

Szlávija—Zseljeznicsari 0:0. Bajnoki mérkőzés. Bíró: Tillingier.

Európa legerősebb városában.

Az idegen az ógörög klasszikusok földjén először is a híres görög orrt után nézdelődik. Általános az a hit, hogy a görög arcokon a belvederei Apolló gyönyörű orra ékeskedik. Az első szomorú tapasztalat, hogy a híres görög orr teljesen kihalt, ha ugyan hajdan is nemcsak művészi eszköze volt a régi szobrásztereknek. Athénben ma az ember minden orrtípust láthat: a fitos orrocskától a hatalmas krumpliorrig, amelyet Sokrates jól ismert szobra visel. A klasszikus görög orrot azonban hiába keressük. Az antik

Fichtolin

Az egyetlen legjobb levegőtisztító
A felülmúlhatatlan
fürdőextrakt

Nagyszerű erdőillat. A legjobb fertőtlenítő. Megöli valamennyi a levegőben usz káló és a vízben található bacilusokat és mikrobaikat.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Egyedülről Velikibecskerek és a Bándt részére Halmos gyógyszerár a „Korona”-hoz Velikibecskerekben.

Főelárutató Noriszában: „Slavia” Apotekarsko. Udrzenje, Srebrnjica ul. 6/a — Főelárutató Szubotičin: Hercul drogeria, Aleksandrova u. 17. — Főelárutató Zemunban: „Venus” drogeria Ivo Persić. — Más városok részére egyedülről kapható a Technisch-Chemische Handelsges. m. b. H Wien I, Fleischmarkt 1.

szobrok modelljeit ma már nem láthatjuk Athén utcáin, csupán a krétoi paraszokok és a déli szigetlakók között fedezhetünk fel egy-egy ógörög fejet. Athénben mindenkin és mindenben érezhető az albán jelleget. Még a görög nemzeti viselet is albán eredetű. A gazdagon himzett női ruha öse az albán parasztszoknya, a piros frigiái sapka és a szőrszerű cipő ősi hazája is Albánia. A nemzeti viselet azonban mindjobban kimegy a divatból. A kedvelt fustanellát már alig-alig látni. A francia divat cifra rongyai egészen leszorították már a festői görög ruhákat s a gyönyörű himzett aranybrokátok csak a jelmezes mulatságokra kerülnek elő. Az attikai paraszt nemzeti ruhái pedig, melyek szint és fényt vittek életébe, — a zsbárus-hoz kerültek.

A nemzeti viselet bukása Athénben nem jelenti a francia divat diadalát, mert elegánsan öltözött hölgy és ur vajmi jelenség a görögök fővárosában. Az utca képe szörnyen silány. A nőruhák legnagyobb része tulságosan szerény, otthon készült, a férfiak öltöneyei pedig falusi szabók munkái. A milyen az athéniek ruházata, olyan egyszerű, szolid az életmódjuk is. Itt a legprűdebb angol miss erkölcsi sem sértődnek meg. Athénben ninesenek lebujok, nem ismerik a divatos bart, hiába keresünk borozókat, szeparákat, játéklarangokat, amelyek az erős férfiilemet is kísértésbe viszik. Az egész fővárosban nines egyetlen kabaré, nem lehet látni egyetlen táncosnőt sem. Az egész szórakozás a színházra és egy kis zenére szorítkozik. Még a mozi is szokatlan s jobb családok illetlennek tartják a sötét nézőteret. A kávéházakban, éttermekben csak politizáló urak szórakoznak, hölgyet azonban elvéve sem lehet ezeken a helyeken látni. Este 7—8 óra között van a főétkezés, tíz órakor aztán ki alszik az élet az egész városban. Az emberek lefeküsznek, a lámpák kialszanak s éjjel előtt már Athén tollak között pihen...

Az Akropolis oltalma alatt az emberek teljesen antidiionisztikus életet élnek. Aki mulatni akar, annak ki kell rúcannia Pyrousbá, hol a kikötővárosok szokásos laza erkölcsi otthonosak. Athénben nines talaja a kéjencnek, aszfaltbetártnak és a szélhámosnak. A nők elve az a tukidideszi igazság: „a legjobb asszony az, akiről legkevésbet beszélnek”. A hellén nő ilyen is. Szükségtelenül még az utcán sem mutatkozik. Az idegennek az a legkülönösebb, hogy alig lát görög nőt. A leányokat a leggondosabban őrzik. Flörtök, kacérkodás nem látható. Nem is tudnának olyan leányt főkötő alá hozni, aki okot ad a mendemondára. Az a férfi, aki érdeklődést tanusit egy leány után, azt feleségül is veszi. Még a pletyka sem mesél olyan szerelmről, mely ne végződne házassággal. A görögöknél általában rendkívül kifejtett a családi érzés.

Ez a családi vonás és az áldozatkész hazaszeretet alkotja a görög karaktert, mely mindenestre nemesebb, külön, mint a közép-európai.

LEGUJABB

Beograd, jul. 14.

Ljubljanában tegnap délután a színház előtt összetűzés támadt a munkásság és nacionalista diákok között. Az egyik munkás egy Grubisis nevű diákra lőtt, a golyó azonban csak a ruháját szorolta és megölte a mögötte álló munkást.

Szkoplje, jul. 14.

A szkopljei munkásszakszervezet helyiségében házkutatást tartottak.

Polgármesteri hivatal Vel. Becskerek. 14122—1924. sz. XXVIII

Árlejtési hirdetmény.

Állatok elégetésére szükséges kályhák építése céljából az árlejtés f. évi július hó 31-én d. e. 11 órára iratik ki, mely árlejtés a polgármesteri hivatalban lesz megtartva.

Az ajánlatok 100 dináros bélyeggel ellátva f. évi július 31-én d. e. 10 óráig adandók be a polgármesteri hivatalnál.

Részletes utbaigazitások és feltételek naponta kaphatók a városi mérnöknl.

Velikibecskerek, 1924 június 30-án. Alekszity, polgármester.

Zongora

jókarban, olcsón eladó.

Cím az ORIENT-ben.

Batkolás, viasz és bandána) lámpaernyők, művészi bormunkák, baba, gyermekjátékok (alakok), férfinyakkendők készítését, moritirozást (párnák, terítők, függönyök stb.) minden megfelelő új és régi anyagból vállal. „Artes” iparművészeti műhelyében, Gundulityeva (Toldi Ferenc) u. 8 Vukov Deszánka és Barajevacz Kszénija.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállalt fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek. Etesova u. 5.

ÉRTESETÉS!

Régi vevőimet tisztelettel értesitem, hogy szénkereskedésemet augusztus hó 1-ével ismét megnyitom.

Wiener gázkocsra és porosz darabos szénre

előjegyzéseket fix árak mellett már most elfogadok. A legnagyobb igények pontos kiszolgálás általi teljes kielégítését — ugy minőségileg, mint mennyiségileg — biztosítom. Szíves további támogatást kér

DAUN GYULA CÉG.

Figyelem! Nagyobb szállitmány prima minőségű Puch-kerékpárok

érkeztek, melyek igen jutányos árban szerezhetők be. Továbbá írógép-, kerékpár-, varrógép- és grammofon-alkatrészek állandóan raktáron vannak és igen olcsó árban kaphatók.

Minden mechanikai szakmába vágó munkát és javításokat pontosan és a legjutányosabban eszközölök!

LEDEKER KÁROLY mechanikai műszaki üzlet és műhelye Velikibecskerek, Zsitni trg (Buza-tér) 8. szám.

KIRÁLYI HOLLANDIAI LLOYD AMSTERDAM

Ügynökség: VELIKIBECSKEREK, Szvetoszavszka utca 601/2. (szerb templom mellett).

Délamerikába:

Argentina, Brazília, Chile, Uruguay.

Transzportok Braziliába a braziliai állam költségére.

1310 Ingyenes felvilágosító-ók.

150 kiló friss
Herz-féle szalámi
érkezett. 1350

vlajnity és Todorovity.

Egy 40 HP 16erős
motorcsónak,
valamint egy 4 vagon hordképességű
dereglye olcsón eladó.

Bővebbet a Banatska Trgovačka Agencijánál, Aleksandrova (Fő) utca 27. sz. Telefon 32. 1348

Eladó butorok.

Két komplett szobabutor (hálószoba és ebédlő) eladó Petrogradszka (Melencei) u. 24. sz. a. Érdeklődni naponta d. e. 11—1 óra és d. u. 6—8 óra között lehet. 1323

Kitünő szerbiai szilvórium

palackozva és kimérve olcsó áron 1334
Vlajnić és Todorović-nál.

Elsőrendű stukaturnád

mely 50%-al jobb és olcsóbb mint a Merkl-féle sonti gyár által előállított.

Kapható THIRING KÁROLY építőmesternél Velikibecskerek, Branka Radicevityeva (Szent Vendel) u. 19. sz 1290

Egy teljesen új 3-as számú 1321

gőzszőlőprés

valamint több 700 literes szőlőprés és szőlőmorzsoló jutányos áron eladó.

Bővebb a Bánsági malomipar r.-t.-nál Vrsac megtudható Telefonszám 39.

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.